

“BİR İŞARET BİN UMUT PROJESİ” HAKKINDA:

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından Demokrasi ve İnsan Hakları İçin Avrupa Aracı (DİHAA) Fonu kapsamında maddi olarak desteklenen, Eşit Haklar İçin İzleme Derneği (ESHİD) tarafından yürütülmekte olan "Ayrımcılıkla Mücadelede Engellilerin Adalete Eşit Erişimlerinin Desteklenmesi Projesi" alt hibe programı kapsamında finanse edilmektedir. İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği tarafından yürütülmektedir.

Proje Koordinatörü: Onur CANTİMUR
Projenin Genel Hedefi: Sağır ve işitme engelli bireylerin adalete erişimlerine katkı sağlamaktır.

Proje Kapsamında Yapılmış Olan Faaliyetler:

- 150 sağır ve işitme engelli bireye işaret dili tercümanı ile anket yapılarak adalete erişimde yaşanan sorunlar tespit edilmeye çalışıldı.
- 22 işaret dili tercümanına Dr. Cengiz APAYDIN tarafından 16 saatlik ceza hukuku bilinci eğitimi verildi.
- 1 günlük çalıştay yapıldı. Cumhuriyet savcıları, avukatlar, akademisyenler, sosyal hizmet uzmanları, tercümanlar, STK temsilcileri vs. katıldı. Çözüm önerileri oluşturuldu.
- 1 günlük Av. Aylin KARADENİZ ile işaret dili tercüman destekli yasal haklar semineri verildi.

Projemize kurumsal destekleri için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü'ne, Üsküdar Kaymakamlığı'na, Üsküdar Belediyesi'ne, İstanbul Barosu Engelli Hakları Merkezi'ne ve projemize katkıları için gönüllü avukatımız Aylin KARADENİZ'e, teşekkür ederiz.

Bu broşür Avrupa Birliği finansman desteği ile hazırlanmış olup, içeriği ile ilgili tüm sorumluluk İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği'ne aittir.

İŞİTME ENGELLİLER VE AİLELERİ DERNEĞİ (İED) HAKKINDA:

İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği, 2004 yılında kurulmuş olup İstanbul'da hizmet veren, işaret dili, işitme cihazı, koklear implant vb. ayırım gözetmeden toplumsal bariyerlerinin kaldırılması için çalışan hak temelli yerel bir sivil toplum kuruluşudur.

Sistemin iyileştirilmesi için karar vericilere, yasa yapıcılara çözüm önerileri ileten, çalıştaylarda katkılar sunan dernek ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesi bağlamında Engelliler Konfederasyonu öncülüğünde oluşturulan STK heyetinde yer alarak Birleşmiş Milletler'in İsviçre Cenevre'deki merkezinde Engelli Hakları Komitesi'nin 21. Oturumuna katılmış ve Türkiye'deki sağır ve işitme engellilerin sorunlarını dile getirmiştir.

İED, AB tarafından finanse edilen, STGM tarafından yürütülen "Birlikte Yerel STÖ'ler Kurumsal Destek Programı" kapsamında desteklenmektedir.

İED hakkında daha fazla bilgi almak için web sitemizi ziyaret edebilir, üye ve gönüllü olmak için veya adalete erişimde yaşadığınız sorunları anlatmak için aşağıdaki iletişim kanallarından başvurabilirsiniz.

www.ied.org.tr ied@ied.org.tr

facebook.com/isitmedernek

twitter.com/isitmedernek

instagram.com/isitmedernek

SAĞIR VEYA İŞİTME ENGELİYSEN YASAL HAKLARIN

VAR!

<https://youtu.be/uxjYc6ZnUmE>

ESHİD
Eşit Haklar
İçin
İzleme Derneği

Merhaba!

Adalet sürecinden korkma. Sağır bireysen yasal hakların var. Bu broşürdeki yazıları anlamazsan broşür kapağında gördüğün QR kodunu tarat. İşaret dili tercümanını izleyerek yasal haklarını öğren.

Karakol, adliye vs. kurumlarda tercüman ihtiyacın olursa mesai saatleri içinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bahçelievler Sosyal Hizmet Merkezi'nde ücretsiz tercüman var. Bu merkeze gidip dilekçe ile yani yazılı olarak tercüman isteyebilirsin.

Bahçelievler Sosyal Hizmet Merkezi'nin adresi:
Bahçelievler Mahallesi, Adnan Kahveci Bulvarı
Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0212 441 67 00 - 0212 441 67 01
e-posta: bahcelievlershm@istanbulaile.gov.tr

Davalar Hukuk, İdari ve Ceza olmak üzere 3'e ayrılır. Bunlara dikkat et. Farklı işler. Hukuki destek için her zaman bir avukattan destek al.

Avukata vekalet vermek istersen Noterlik Kanununun 73. Maddesine göre hakların:

Okuma-yazma biliyorsan noterle yazışarak anlaşabilir ve işlemlerini iki tanık eşliğinde yapabilirsin. Okuma yazma biliyorsan ve anlıyorsan tercüman olmasına gerek yok.

Eğer noterle yazışarak anlayamıyorsan, iki tanık ve yeminli işaret dili tercümanı şarttır.

HUKUK MAHKEMELERİNDE ve İDARİ YARGIDA DESTEK HİZMETLER VE HAKLARIN:

Maddi durumun yetersiz ise barodan ücretsiz avukat yardımı alabilirsin.

Maddi durumun yetersiz ise bulunduğun ilin barosunun adli yardım bürosundan avukat talep edebilirsin. Davada hangi tarafta olduğun sağır veya işitme engelli olman fark etmez. Barodan avukat talep edebilmek için bu evrakları adli yardım bürosuna vermelisin.

1. Muhtardan veya kaymakamlıktan alınacak gelir durumu belgesi.(Fakirlik kağıdı).
2. İkametgah belgesi
3. Nüfus cüzdanı fotokopisi
4. Dava için gerekli belgeler

Bu belgeler ile birlikte adli yardım bürosuna gittiğinde sana formlar verecekler. Formları doldur.

DİKKAT! Doldurduğun formlarda bilerek maddi durumunla ilgili yanlış bilgi verersen avukatlık ücreti senden istenir. Formlarda doğru bilgiler yaz.

Maddi durumun yetersiz ise harç, gider vb. ödemelerden geçici muafiyet olabilirsiniz.

Maddi durumun yetersiz ise ve yargılama masraflarını ödeyemeyecek durumda isen davayı açman gereken mahkemeden muafiyet talep edebilirsin. Yargılamanın her aşamasında muafiyet talep edebilirsin. Senin yerine avukatın da talep edebilir. Yargılama sürecindeki ödenecek tüm ödemelerden geçici olarak muaf olursun.

DİKKAT! Dava sonunda haksız çıkan taraftan yargılama masrafları istenir.

Duruşmada kendini yazılı olarak ifade edemiyorsan tercüman hakkın var. Eğer duruşmada kendini yazarak ifade edemiyorsan mahkemeden, hakimden tercüman talep edebilirsiniz.

Eğer giderleri ve harçları ödemekten geçici olarak muaf edildiyse tercüman ücreti de ödemeyeceksin.

DİKKAT! Giderleri ve harçları ödemekten muaf edilmediysen tercüman parasını ödemek zorundasın.

CEZA DAVALARINDA DESTEK HİZMETLER VE HAKLARIN:

1.Avukat hakkı

Sağır isen her aşamada avukatın olmak zorunda, yok ise isteyebilirsin. Sana devlet tarafından avukat atanacak. İşitme engelli isen avukat isteyebilirsin. Avukatını beğenmezsen değiştirmesini isteyebilirsin.

2. Tercüman hakkı.

Kendini yazılı olarak ifade edemiyorsan tercüman isteyebilirsin. Sana tercüman bulunmak zorunda. Tercümanı beğenmezsen, yetersizse değiştirilmesini isteyebilirsin. Okuma yazman varsa tercüman olmadan da işlemlerini halledebilirsiniz.

Eğer başına suç teşkil eden bir olay geldi ise (Ayrımcılık, hırsızlık, taciz, hakaret, yaralama vb.) buralara başvurabilirsiniz:

1. En yakın karakola durumu bildir şikayet et.
2. En yakın adliyeye giderek müracaat savcılığına şikayette bulun.
3. Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmek üzere yazılı olarak valiliğe, kaymakamlığa ve mahkemeye de yapabilirsiniz.